

Sygn. akt II KO 17/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **A. B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 maja 2017 r.,

kwestii istnienia podstaw do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 lutego 2017 r., sygn. akt II AKzw .../17,

### **p o s t a n o w i ł**

**1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 lutego 2017 r., sygn. akt II AKzw .../17;**

**2. kosztami postępowania sądowego obciążyć Skarb Państwa.**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2016 r., sygn. akt XI Kow .../16, Sąd Okręgowy w [...] odmówił udzielenia skazanemu A. B. warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania przez niego sumy kar pozbawienia wolności. Po rozpoznaniu zażaleń wniesionych przez skazanego i jego obrońcę

Sąd Apelacyjny w [...], postanowieniem z dnia 16 lutego 2017 r., sygn. akt II AKzw ../17, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

W piśmie z dnia 20 marca 2017 r., adresowanym do Sądu Najwyższego, skazany zasygnalizował potrzebę wznowienia opisanego wyżej postępowania i uchylenia orzeczenia Sądu Apelacyjnego w [...] ze względu na zaistnienie bezwzględnych powodów uchylenia orzeczenia przewidzianych w art. 439 § 1 pkt 10 i 11 k.p.k. Powyższych uchybień skazany dopatruje się w fakcie, że pomimo złożonego wniosku, nie został on sprowadzony na posiedzenie odwoławcze, na którym nie wysłuchano także jego obrońcy. Według skazanego, zgodnie z art. 451 k.p.k., w przypadku zaniechania sprowadzenia skazanego pozbawionego wolności na posiedzenie sądu, udział obrońcy w tej czynności staje się obowiązkowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W rozważanej sprawie brak jest sygnalizowanych przez skazanego podstaw do wznowienia postępowania z urzędu. Zgodnie z art. 542 § 3 k.p.k. postępowanie wznowia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., co oznacza, że badanie sprawy w tym trybie ogranicza się do kwestii ewentualnego wystąpienia tzw., bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia wskazanych w tym przepisie. Powoduje to również, że inne wywody skazanego, zawarte w jego piśmie, dotyczące sposobu procedowania oraz oceny trafności zapadłego orzeczenia, jawią się, jako bezprzedmiotowe.

W świetle art. 439 § 1 pkt 10 i 11 k.p.k. orzeczenie należy uchylić niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów jeżeli oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 k.p.k., lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy (pkt 10) lub gdy sprawę rozpoznano podczas nieobecności oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa.

Z analizy akt sprawy wynika, że nie zachodził w niej przypadek obrony obligatoryjnej, przewidzianej w przepisach art. 79 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 80 (brak było wątpliwości co do poczytalności skazanego, sąd nie stwierdził istnienia innych okoliczności utrudniających obronę, nie chodziło również o sytuację, w której toczyło się postępowanie przed sądem okręgowym w sprawie o zbrodnie). Ponadto, kwestie obrony obligatoryjnej uregulowane są w postępowaniu

wykonawczym odrębnie w art. 8 k.k.w. Skazany ustanowił obrońcę w osobie adwokata J. M., który zawiadomiony o terminie posiedzenia przed Sądem pierwszej instancji nie wziął w nim udziału, ponieważ skazany „zwolnił” go z tego obowiązku (k – 153, 156 i 168 akt XI Kow ../16). Obrońca ten sporządził zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, nie uczestniczył jednak, będąc zawiadomiony prawidłowo, w posiedzeniu Sądu odwoławczego (k – 229 akt II AKzw ../17). W toku postępowania odwoławczego skazany złożył wniosek o doprowadzenie go na posiedzenie Sądu Apelacyjnego (k – 179). Postanowieniem z dnia 1 lutego 2017 r. (k – 212) Sąd ten wniosku skazanego nie uwzględnił uznając, że skazany miał możliwość wypowiedzenia się przed Sądem pierwszej instancji, swoje stanowisko przedstawił w zażaleniu, a nadto ma obrońcę, zatem jego interesy będą należycie reprezentowane.

W świetle powyższych okoliczności i obowiązującego prawa, nie zachodzą przesłanki uchylenia orzeczenia związane z faktem, że obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy lub że sprawę rozpoznano pod nieobecność oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa.

Kodeks karny wykonawczy jest odrębnym aktem prawnym, co oznacza, że autonomicznie reguluje poszczególne instytucje procesowe. W świetle art. 1 § 2 k.k.w. w postępowaniu wykonawczym przepisy Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio jedynie w kwestiach nieuregulowanych w k.k.w. Oddział 2 Rozdziału IV Kodeksu karnego wykonawczego reguluje sądowe postępowanie wykonawcze, w tym kwestie stawiennictwa stron ich pełnomocników na posiedzenie sądowe. Zgodnie z art. 22 § 1 k.k.w. prokurator, skazany oraz jego obrońca, sądowy kurator zawodowy, pokrzywdzony, a także inne osoby, mają prawo wziąć udział w posiedzeniu, gdy ustawa tak stanowi. Prawo skazanego i jego obrońcy do wzięcia udziału w posiedzeniu sądu penitencjarnego, dotyczącym kwestii warunkowego zwolnienia, wynika z art. 161 § 1 k.k.w. Z kolei z art. 22 § 1 zdanie drugie wynika, że w posiedzeniu sądu wyższej instancji mają prawo wziąć udział osoby, którym przysługuje prawo do udziału w posiedzeniu sądu pierwszej instancji. Rzecz jednak w tym, że prawo do wzięcia udziału w posiedzeniu nie przeradza się w obecność obowiązkową. W przepisie art. 23 § 1 k.k.w. stwierdza się wprost, że sąd **może** zarządzić sprowadzenie skazanego na posiedzenie sądu.

Reasumując stwierdzić trzeba, że skazany miał obrońcę w postępowaniu wykonawczym, w sprawie nie zachodził przypadek obrony obligatoryjnej, udział skazanego i jego obrońcy w posiedzeniu sądu odwoławczego nie był obowiązkowy, a wobec uregulowania omawianych kwestii w Kodeksie karnym wykonawczym, wbrew stanowisku skazanego, przepis art. 451 k.p.k. nie miał w rozważanej sprawie zastosowania. Uzasadniło to stwierdzenie, że w sprawie brak jest podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

Kierując się powyższym orzeczono, jak na wstępie.

kc